

Projekt č. TA02030435

Technická podpora a metody pro ověřování interoperability
odbavovacích a informačních systémů ve veřejné dopravě

Metody standardizace v oblasti
informačních systémů

Rok 2013

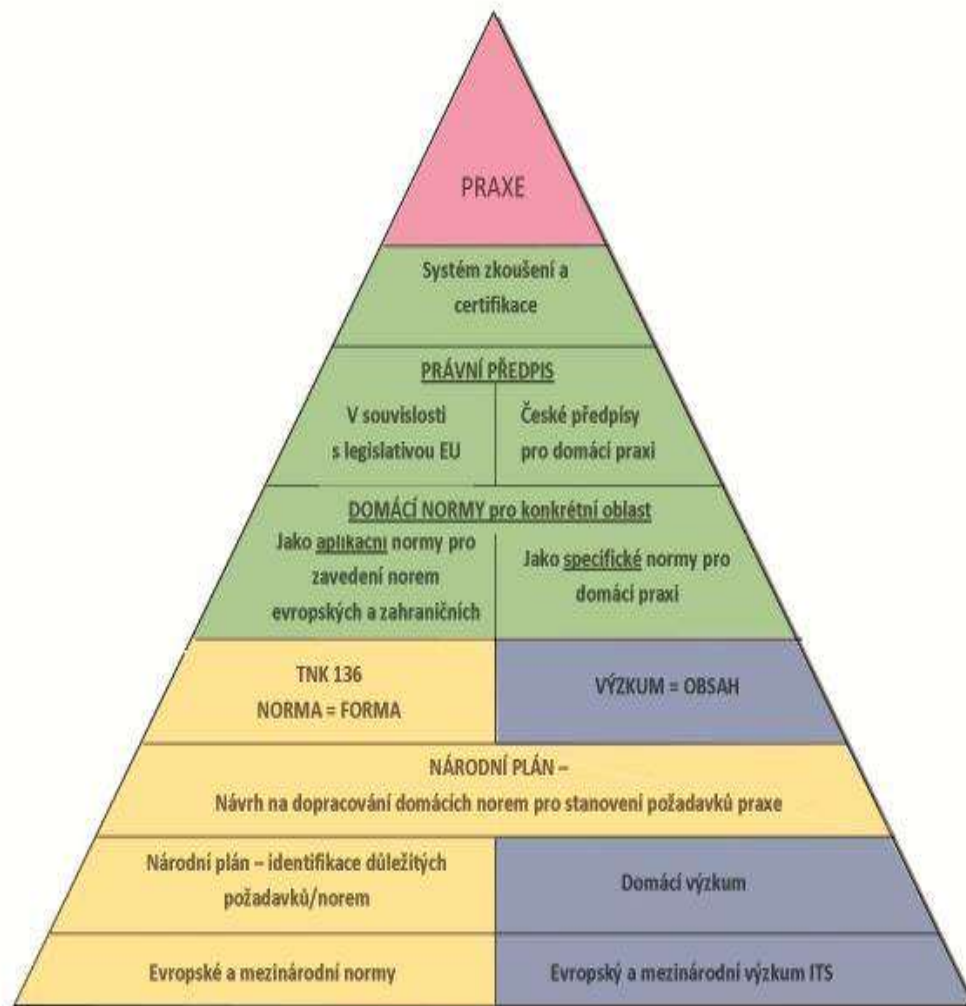
Ing. Zuzana Švédová

VaV projekt TA02030435
je řešen s finanční
podporou TA ČR

Harmonogram

- Specifické potřeby standardizace
- Omyly standardizace
- Hodnota norem
- Metodika

- 2013 – Vydaný report o standardizaci ITS v evropských městech
- Doporučení pro postup normalizace v oblasti
 - Informačních systémů
 - Odbavovacích systémů
 - Dopravního řízení

Normy pro kompatibilitu jsou stále významnější, neboť roste počet sítí, jejichž systémy a procesy musí být vzájemně kompatibilní.

Specifické potřeby standardizace

- Umožnit vzájemnou součinnost a intermodalitu (otevřená rozhraní, datové struktury)
- Dát **investorovi** nástroj jistoty pro zadávání veřejných zakázek, **dodavatel** pro sériovou výrobu
- Motivovat provozovatele současných systémů se podílet na vytváření součinných řešení
- Dát orientační povědomí o výši investice a provozních nákladech (**standardní řešení = standardní cena**)
- Informovat o možné životnosti systému a údržbě
- Propojit rozvoj multimodálních aplikací s vývojem norem

5 omylů o standardizaci

- „Normy jsou nezávazné, doporučené, dobrovolné, takže není povinnost se jimi řídit“
- „Cizí normy – evropské, mezinárodní, cizích států – např. německé DIN aj. se nás netýkají“
- „Technické podmínky Ministerstva dopravy ČR (TP) nebo technické kvalitativní podmínky Ředitelství silnic a dálnic jsou nadřazené normám“
- „Na existenci technických norem, jejich obsah a projednávání nemám žádný vliv“
- „Neznalost norem výhodou“, nebo „Neznalost norem se omlouvá“

Postup v práci na vytvoření technické normy

- 1. analýza existujících evropských norem
- 2. překlad relevantních evropských norem k předmětu této normy
- 3. vytvoření návrhu ustanovení normy na základě podmínek ČR (národní vstupy) a ustanovení evropských norem (evropský kontext)
- 4. vytvoření formálně správného dokumentu podle pravidel ÚNMZ
- 5. vytvoření pracovní skupiny včele s odborným garantem, která návrh normy postupně projedná a předá technicky správný podklad zpracovateli
- 6. zpracovatel předá schválenou pracovní verzi normy ÚNMZ
- 7. zpracovatel převede tuto verzi do anglického jazyka
- 8. ÚNMZ zašle tuto verzi k povinné notifikaci do Bruselu
- 9. členské státy EU se k normě vyjádří
- 10. Při kladném vyjádření může být zahájeno oficiální zpracování ČSN
- 11. Proběhne veřejně oponované připomínkové řízení
- 12. Norma je schválena a vydána
- 13. Lze pokračit k nadstavbovému zkušebnictví a certifikaci

Veřejná doprava osob – Pracovní rozhraní pro informace v reálném čase vztahující se k provozu veřejné dopravy osob

**SIRI
CEN/TS 15531**

Část 1:

Souvislosti a struktura

Část 2:

Programová obsluha infrastruktury

Část 3:

Provozní služební rozhraní

Část 4:

Informace o monitorování stavu zařízení v reálném čase

Část 5: Služba

monitorování dopravních nehod

CEN ISO TS 28701 IFOPT

Veřejná doprava osob – Identifikace stacionárních objektů ve veřejné dopravě osob

Informační systémy ve veřejné dopravě – seznam norem

CEN/TS 15504	Veřejná doprava osob - Silniční vozidla - Zařízení ve vozidle zobrazující proměnné informace pro cestující
ČSN EN 12896	Dopravní telematika – Veřejná doprava osob – Referenční datový model

Normy pro informační systémy ve VD = pravidla pro trh

- Centrální systém dat v reálném čase (CIS Real) – datová struktura pro přenos informací mezi dispečerskými systémy jednotlivých dopravců a vytvoření platformy pro možnost sdílení dat přes centralizovaný prvek v reálném čase.
- Dispečink – požadavky na centralizované a integrované řízení veřejné dopravy
- Vybavení vozidel VD – palubní systémy
- Vybavení zastávek
- Služby pro cestující

Co dál? Kontext

Současný stav – pozitivní stránky:

- + • Snaha vytvořit multimodální evropský plánovač
- Výsledky mezinárodního projektu EBSF a německého IPKOM
- Probíhající projekty financované TAČR

Současný stav – negativní stránky:

- • nekompatibilita jednotlivých řešení
- neexistence národního standardu
- absence metodického pokynu

5 kroků k úspěšnému využití technických norem při zadávání veřejných zakázek

- ZJISTĚTE SI (čsn-online, TNK 136 aj.), zda se na předmět veřejné zakázky nevztahují platné technické normy (ČSN, EN, ISO), předpisy a dokumenty.
- VYŽADUJTE smluvně od dodavatele systémů, výrobků, služeb jako prohlášení, že dodávaný předmět smlouvy není v rozporu s ustanovením technických norem.
- UPŘEDNOSTŇUJTE řešení, výrobek, službu, která se může prokázat úspěšnou realizací jinde a která respektuje zásady interoperability a kompatibility jako předpoklad budoucího vývoje.
- VĚDOMTE SI, že pokud jste nositelem technického pokroku a necháváte vyvíjet originální a dosud neaplikované řešení, nesete odpovědnost za rizika spojená s možným nedosažením plánovaných cílů a funkcí.
- POČÍTEJTE s tím, že každé NESTANDARDIZOVANÉ ŘEŠENÍ je vždy dražší než postup, který byl úspěšně realizován jinde za použití příslušné technické normy.

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.
Líšeňská 33a, 636 00 Brno

www.cdv.cz